

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสำเริง สุนทรแสง
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้เลขที่ ๒๓ หมู่ ๖ ตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
โทรศัพท์ ๐๘๙๓๐๐๒๕๐๔ Facebook ทุเรียนนนท์ยายละม้าย Line ๐๘๙๓๐๐๒๕๐๔
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๔
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษาปริญญาโท
สถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
คณะ/สาขาวิชาบริหารธุรกิจ การตลาด
๖. อาชีพปัจจุบัน
 - ☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
 - ☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๔๘๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ทุเรียนนนท์
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

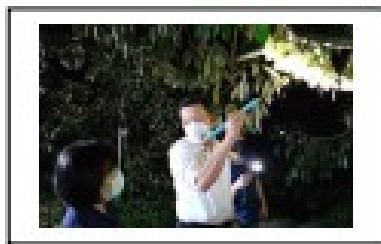

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ : ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การจัดการสวนทุเรียน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การตัดดอกทุเรียน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ระบบการให้น้ำ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.การจัดการสวนทุเรียน

๒.ระบบน้ำในสวนทุเรียน

๓.การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย การปรับปรุงบำรุงดิน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย การจัดทำบัญชีต้นทุน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร ระบบการให้น้ำในสวนทุเรียน

วัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดการน้ำในสวนทุเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื้อหา

๑. การออกแบบระบบน้ำและการวางผังระบบ การวางท่อหลักตามแนวยาวของแปลงสวน ติดตั้งท่อย่อยตั้งฉากกับท่อหลัก วางหัวฉีดหรือสปริงเกอร์ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดโดยไม่ทับซ้อนมากเกินไป
 ๒. การเลือกอุปกรณ์ การเลือกหัวฉีดขนาดใหญ่ที่เหมาะสมสปริงเกอร์ประเภทกิ่งปืนใหญ่ (Impact sprinkler) หรือแบบหมุน และใช้ปั้มน้ำที่มีกำลังเหมาะสมกับขนาดพื้นที่และจำนวนหัวฉีด
 ๓. การติดตั้งและจัดวางระยะห่างและความสูงติดตั้งหัวฉีดห่างจากต้นทุเรียน กำหนดความสูงของหัวฉีดเพื่อให้ น้ำกระจายได้ระยะครอบคลุมของแต่ละหัวควรทับซ้อนกันประมาณ ๓๐% กำหนดทิศทางและมุมฉีดปรับมุมฉีดให้น้ำกระจายเป็นวงกลมรอบต้น
 ๔. การจัดการการใช้น้ำ การคำนวณปริมาณน้ำ เช่น ต้นทุเรียนอายุ ๑-๓ ปี ต้องการน้ำประมาณ ๕๐-๑๐๐ ลิตรต่อต้นต่อวัน ต้นทุเรียนอายุมากกว่า ๕ ปี ต้องการน้ำ ๑๕๐-๓๐๐ ลิตรต่อต้นต่อวัน และปรับปริมาณตามฤดูกาลและความชื้นในดินเวลาในการให้น้ำช่วงเช้า (๐๕:๐๐-๐๘:๐๐) หรือเย็น (๑๖:๐๐-๑๙:๐๐) หลีกเลี่ยงช่วงกลางวันที่แสงแดดจัด
 ๕. การบำรุงรักษา ควรมีการตรวจสอบประจำตรวจสอบหัวฉีดที่อุดตันหรือเสียหายล้างหัวฉีดทุก ๒-๓ เดือนตรวจสอบความดันน้ำและการทำงานของปั้ม และการปรับปรุงระบบ เช่นติดตั้งตัวกรองน้ำเพื่อป้องกันการอุดตันใช้ระบบควบคุมอัตโนมัติด้วยตัวจับเวลา หรือติดตั้งเซนเซอร์ความชื้นในดินเพื่อปรับปริมาณน้ำ
- การใช้ระบบน้ำสปริงเกอร์และหัวฉีดขนาดใหญ่จะช่วยให้การจัดการน้ำในสวนทุเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพดียิ่งขึ้นประหยัดแรงงานและเวลาให้น้ำได้อย่างสม่ำเสมอครอบคลุมพื้นที่ได้กว้าง และสามารถควบคุมปริมาณน้ำได้แม่นยำ
- รูปแบบ การบรรยายและสาธิตในแปลงเรียนรู้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

บทบาทหลักของประธานศูนย์เรียนรู้ ในการเป็นตัวแทนภาคีเครือข่ายประธานศูนย์เรียนรู้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรและชุมชนในพื้นที่ นำความต้องการของเกษตรกรฐานรากมาสู่กระบวนการวางแผนระดับจังหวัด ทำให้แผนปฏิบัติการมีความสอดคล้องกับความต้องการจริงของชุมชนการให้ข้อมูลจากพื้นที่นำเสนอข้อมูลสถานการณ์เกษตรกรรมในพื้นที่ ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรเผชิญ รวมทั้งศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา เพื่อให้การวางแผนมีฐานข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นจริง

โดยการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนร่วมระบุปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ นำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการพัฒนาเกษตรในจังหวัด เสนอแนะแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการชุมชนการบูรณาการและเชื่อมโยงเครือข่ายการสร้างความร่วมมือประธานศูนย์เรียนรู้ช่วยสร้างการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์เรียนรู้ต่างๆ ในจังหวัด เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานราชการและภาคเอกชน รวมทั้งช่วยระบุและระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน เพื่อนำมาใช้ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรปี พ.ศ.๒๕๖๘
อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

การพัฒนา ศพก. เพื่อให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ศพก.ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้นได้ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	ขาดงบประมาณในการพัฒนา ศพก และงบประมาณที่ได้ไม่สามารถจัดซื้อครุภัณฑ์ที่มีความจำเป็นได้	การจัดการทรัพยากรภายใน ศพก อย่างคุ้มค่า
๒.	ด้านการดำเนินงาน	เนื้อองค์ความรู้มีความทันสมัย	การกำหนดองค์ความรู้ให้เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
๓.	ด้านตลาด	ภาพลักษณ์ ของ ศพก. และความโดดเด่น	การสร้างชื่อเสียงและการบริการ
๔.	ด้านเทคโนโลยี	ความทันสมัยและความเหมาะสม	การเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีของตนเองตลอดเวลา
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	สภาพอากาศแปรปรวน ร้อนจัด แห้งแล้ง และน้ำเค็มรุกพื้นที่เกษตร	การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
๖.	ด้านการเมืองและกฎระเบียบ	มาตรฐานสินค้า	การผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานตามหลัก GAP และการร่วมกันกำหนดราคาด้วยตนเอง

*****หมายเหตุ: ด้านความเสี่ยงสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมตามสภาพพื้นที่ของ ศพก. นั้น ๆ**

๒. Pain Pointการพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) ปี พ.ศ. ๒๕๖๘มีประเด็นดังนี้

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์			
๑) กลุ่มเป้าหมายเลือกบุคคลเป้าหมายที่มารับบริการและเรียนรู้ใน ศพก.			
	เกษตรกรในชุมชน	✓	
	เกษตรกรนอกชุมชน	✓	
	ประชาชนทั่วไป	✓	
	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก.นั้น	✓	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๒) วัตถุประสงค์ของ ศพก.			

ประเด็น		มี	ไม่มี
	เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร	✓	
	เพื่อเพิ่มทักษะการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน	✓	
	เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๑.๒ สถานที่และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน			
๑) สถานที่ตั้ง			
	สะดวกเข้าถึงง่าย	✓	
	การคมนาคมสะดวก	✓	
	ใกล้ชุมชน	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๒) โครงสร้างพื้นฐานมีความพร้อมในการรองรับผู้เข้าไปเรียนรู้			
	ศาลาเรียนรู้	✓	
	สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้	✓	
	ห้องน้ำ	✓	
	โต๊ะ – เก้าอี้	✓	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๑.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ประกอบด้วย			
	ออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยเน้นที่เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	✓	
	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายและครอบคลุม		✓
	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	✓	
๑.๔ สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรร่วมในการถ่ายทอดความรู้			
	เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนมาเป็นวิทยากรร่วม	✓	
	สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	✓	
	ร่วมมือกับเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่างและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น	✓	
๑.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้			
	จัดการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	✓	
	จัดการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	✓	
๑.๖ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน			
	ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกรผ่านทางสื่อออนไลน์	✓	

ประเด็น		มี	ไม่มี
	หรือการเยี่ยมชมในพื้นที่		
	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ไขปัญหา	✓	
๑.๗ การวิจัยและพัฒนา			
	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิต	✓	
	ทดลองและประเมินเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ เพื่อแนะนำให้เกษตรกร	✓	
๑.๘ ประเมินผลและปรับปรุง			
	ประเมินผลการดำเนินงานของศพก. เป็นประจำเพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของศูนย์	✓	
	ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเป็นประจำเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรม	✓	
	รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	✓	
	ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของเกษตรกร	✓	
๑.๙ การตลาดและการประชาสัมพันธ์			
	ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรการฝึกอบรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน	✓	
	สร้างความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายเครือข่ายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	✓	
	จัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เช่น งานแสดงสินค้าและการแข่งขัน เพื่อดึงดูดเกษตรกรและส่งเสริมการใช้บริการของศูนย์เรียนรู้	✓	

๓. การวางแผนพัฒนาการศึกษาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อจัดทำ
แผนพัฒนา ศพก. โดยให้เกษตรกรต้นแบบวางแผนพัฒนา ศพก. เริ่มจากการมองเกษตรกรในชุมชน
ลูกค้า ผู้มาใช้บริการ ศพก. สินค้า การวางแผนจัดการ Supply Chain การจัดการเรียนรู้ แปลงเรียนรู้
ฐานเรียนรู้ การจัดการเครือข่าย โดยการใช้เครื่องมือ Model Canvas

Model Canvas					
๑. ลูกค้า กลุ่มเป้าหมาย ๑) ลูกค้ากลุ่มผู้มีกำลังซื้อสูงที่ซื้อขอบทุเรียนนนทบุรี ๒) ผู้ใช้บริการศพก. ทั้งในและนอกพื้นที่		๑. สินค้าและบริการ ๑) ทุเรียนคุณภาพ GI ๒) ความรู้เทคโนโลยีในการผลิตทุเรียน		๓. สื่อสาร เชื่อมโยงแลประชาสัมพันธ์กับลูกค้า ๑)ช่องทางออนไลน์ ๒) หน่วยงานท้องถิ่น ๓) หน่วยงานส่วนราชการต่างๆ	๔. การรักษาลูกค้า ๑) รักษาคุณภาพ สื่อสาร และการรับประกันสินค้า ๒) การติดตามผลการเรียนรู้และให้คำแนะนำ
๕. ศพก. เรามีจุดเด่น ๑) สินค้าที่มีอัตลักษณ์ ๒) เทคโนโลยีการจัดการที่ดี เช่น BigGun	๖. การจัดการปัจจัยการผลิต ดิน - ปรับปรุงดินกรด และปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน น้ำ - ใช้น้ำประปาแก้ไขน้ำเค็ม และการยกร่องสวนพันธุ์ - อนุรักษ์พันธุ์พื้นบ้านและความหลากหลาย วัตถุดิบ – ใช้ปุ๋ยถูกอัตราถูกเวลา ทรัพยากรธรรมชาติ – ไม่เผา ลดการใช้สารเคมี	๗. การผลิตให้ได้ผลดี มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐานมีมาตรฐาน GAP GI และ นนทบุรีกรีนตี	๘. การแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่า ๑) การปลูกขายเป็นพ ๒) การสร้างแบรนด์และอัตลักษณ์จาก GI	๙. มีช่องทางสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ศพก. และการตลาด มีช่องทาง FaceBook Line TikTok	
ความรู้ / ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม					
๑๐. ความรู้เรื่องการใช้พลังงานไฟฟ้าทดแทนในการสูบน้ำและการจัดการในสวนทุเรียน (โซล่าเซลล์)			๑๑. หาความรู้ได้จากใคร ที่ไหน ? การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพลังงาน และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์		
ควรสร้างเครือข่ายกับใคร ? อย่างไร ?					
๑๒. เครือข่ายเกษตรกรแปลงใหญ่ ศพก. วิสาหกิจชุมชน ชมรมสภาเกษตรกร ปราชญ์เกษตรกร SF		๑๓. วิทยากรภายนอก สำนักงานพาณิชย์ สำนักงานพัฒนาที่ดินมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		๑๔. หน่วยงาน /องค์กรต่าง ๆ สำนักงานพาณิชย์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

[illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนจากการเกษตรแบบเดิมสู่การเกษตรที่ใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีมีมาจากหลายปัจจัยสำคัญ จากปัญหาที่เกิดขึ้นจากวิธีการเดิมผลผลิตที่ไม่แน่นอนการทำการเกษตรแบบดั้งเดิมที่พึ่งพาประสบการณ์และการคาดเดาเพียงอย่างเดียว มักทำให้เกิดปัญหาผลผลิตผันผวน บางปีได้มาก บางปีเสียหายทำให้รายได้ไม่มั่นคง และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ราคาปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช น้ำมัน แรงงาน มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ราคาผลผลิตไม่เพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกันปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพการใช้สารเคมีอย่างไม่ถูกต้องส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค และสร้างความภาคภูมิใจในการเป็นเกษตรกรสมัยใหม่ความต้องการเปลี่ยนภาพลักษณ์ของเกษตรกรจากการเป็นอาชีพที่ล้าสมัยเป็นอาชีพที่ทันสมัยและน่าเคารพการได้รับการยอมรับการได้รับการยอมรับจากชุมชน หน่วยงาน หรือการได้รับรางวัลต่าง ๆ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาต่อไป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศฝนแล้งที่ไม่แน่นอน อุณหภูมิที่สูงขึ้น ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำให้การทำการเกษตรแบบเดิมที่พึ่งพาธรรมชาติล้วน ๆ มีความเสี่ยงสูงการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติดินเสื่อมสภาพ ขาดความอุดมสมบูรณ์ และปัญหาด้านเศรษฐกิจและการตลาดต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นค่าแรงงานสูงขึ้นและการขาดแคลนแรงงานเกษตรกรรม

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร

การประยุกต์ใช้ระบบการให้น้ำในสวนทุเรียนการใช้ระบบน้ำสปริงเกอร์และหัวฉีดขนาดใหญ่จะช่วยให้การจัดการน้ำในสวนทุเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพดียิ่งขึ้นประหยัดแรงงานและเวลา ให้น้ำได้อย่างสม่ำเสมอ ครอบคลุมพื้นที่ได้กว้าง และสามารถควบคุมปริมาณน้ำได้แม่นยำ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การประยุกต์ใช้ระบบการให้น้ำในสวนทุเรียน

๑. การออกแบบระบบน้ำและการวางผังระบบ การวางท่อหลักตามแนวยาวของแปลงสวน ติดตั้งท่อย่อยตั้งฉากกับท่อหลัก วางหัวฉีดหรือสปริงเกอร์ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดโดยไม่ทับซ้อนมากเกินไป

๒. การเลือกอุปกรณ์ การเลือกหัวฉีดขนาดใหญ่ที่เหมาะสม สปริงเกอร์ประเภทกิ่งปืนใหญ่ (Impact sprinkler) หรือแบบหมุน และใช้ปั้มน้ำที่มีกำลังเหมาะสมกับขนาดพื้นที่และจำนวนหัวฉีด

๓. การติดตั้งและจัดวาง ระยะห่างและความสูง ติดตั้งหัวฉีดห่างจากต้นทุเรียน กำหนดความสูงของหัวฉีด เพื่อให้น้ำกระจายดี ระยะครอบคลุมของแต่ละหัวควรทับซ้อนกันประมาณ ๓๐% กำหนดทิศทางและมุมฉีด ปรับมุมฉีดให้น้ำกระจายเป็นวงกลมรอบต้น

๔. การจัดการการใช้น้ำ การคำนวณปริมาณน้ำเช่น ต้นทุเรียนอายุ ๑-๓ ปี ต้องการน้ำประมาณ ๕๐-๑๐๐ ลิตรต่อต้นต่อวัน ต้นทุเรียนอายุมากกว่า ๕ ปี ต้องการน้ำ ๑๕๐-๓๐๐ ลิตรต่อต้นต่อวัน และปรับปริมาณตามฤดูกาลและความชื้นในดิน เวลาในการให้น้ำ ช่วงเช้า (๐๕:๐๐-๐๘:๐๐) หรือเย็น (๑๖:๐๐-๑๙:๐๐) หลีกเลี่ยงช่วงกลางวันที่แสงแดดจัด

๕. การบำรุงรักษา ควรมีการตรวจสอบประจำ ตรวจสอบหัวฉีดที่อุดตันหรือเสียหาย ล้างหัวฉีดทุก ๒-๓ เดือน ตรวจสอบความดันน้ำและการทำงานของปั๊ม และการปรับปรุงระบบ เช่น ติดตั้งตัวกรองน้ำเพื่อป้องกันการอุดตัน ใช้ระบบควบคุมอัตโนมัติด้วยตัวจับเวลา หรือติดตั้งเซนเซอร์ความชื้นในดินเพื่อปรับปริมาณน้ำ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการในการผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การเตรียมแปลงปลูกและการจัดการดิน ด้วยการวิเคราะห์ดินและปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ ตรวจสอบค่า pH ของดิน ซึ่งควรอยู่ในช่วง ๖.๐-๗.๐ วิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน (N-P-K และธาตุรอง) ปรับปรุงโครงสร้างดินด้วยการใส่อินทรีย์วัตถุ ๒-๔ ตันต่อไร่ติดตั้งระบบระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง

๒. การปลูกและการเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมเช่น หมอนทอง กานยาว ชะนี กระจุกมใช้กิ่งตอนจากแม่พันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว มีการตรวจสอบสุขภาพของต้นกล้าให้ปราศจากโรคปลูกในระยะห่างที่เหมาะสม

๓. การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพระบบให้น้ำที่เหมาะสมติดตั้งระบบสปริงเกอร์การควบคุมความชื้นใช้วัสดุคลุมดิน ตรวจสอบความชื้นด้วยเครื่องวัดความชื้นดินระบายน้ำออกในฤดูฝนเพื่อป้องกันโรครากเน่า

๔. การให้ปุ๋ยตามหลักวิชาการ โดยการให้ปุ๋ยตามช่วงอายุ และการปรับสูตรปุ๋ยตามช่วงการเจริญเติบโต เช่น ช่วงเจริญเติบโตใช้ปุ๋ยไนโตรเจนสูง ช่วงออกดอกติดผลใช้ปุ๋ยฟอสฟอรัส

๕. การจัดการศัตรูพืชแบบครบวงจรการป้องกันโรคโดยใช้สารชีวภาพ เช่น ไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันโรครากเน่าตัดแต่งกิ่งให้อากาศถ่ายเทได้ดีการจัดการแมลงศัตรูพืชด้วยกับดักกาว การใช้แมลงห้ำธรรมชาติ ผีเสื้อสารปลอดภัย

๖. การพัฒนาคุณภาพผลผลิตคัดผลที่เล็ก ไม่สมบูรณ์ หรือมีรูปร่างผิดปกติเหลือผลดี ๆ ในอัตรา ๑๕-๒๐ ผลต่อต้นคัดผลในระยะที่ผลมีขนาดเท่าลูกเทนนิสเพิ่มคุณภาพผลผลิตใช้สารปรับปรุงดิน และการเก็บเกี่ยวและการหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อการขนส่งติดตามแหล่งที่มาและคุณภาพ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ทุเรียนนนท์ พื้นที่ปลูกจำนวน ๓ ไร่ ๓ งาน

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ทุเรียน มีต้นทุนการผลิต โดยเฉลี่ย ดังนี้

๑.๑) ค่าปุ๋ย สารปรับปรุงบำรุงดิน เป็นเงิน ๒๖,๖๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าน้ำ และไฟฟ้าสูบน้ำ เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าสารกำจัดโรคและศัตรูพืช เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าจ้างแรงงาน เป็นเงิน ๙,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๘๖,๑๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ทุเรียน

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๔๘๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

การปลูกทุเรียนนนท์ซึ่งเป็นสินค้าเอกลักษณ์พื้นที่ที่มีมาตรฐานและมูลค่าสูง ก่อให้เกิดประโยชน์ หลากหลายแก่ทุกระดับ ดังนี้:

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง (เกษตรกรผู้ปลูก) เป็นประโยชน์ด้านเศรษฐกิจได้รับรายได้สูงกว่าทุเรียนพันธุ์ทั่วไป มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจจากการมีสินค้าที่มีชื่อเสียงและประโยชน์ด้านการพัฒนาตนเองได้รับความรู้และเทคนิคการผลิตที่ทันสมัยเพิ่มศักยภาพในการเป็นเกษตรกรมืออาชีพมีความภาคภูมิใจในการเป็นผู้ผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียง

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น ในการถ่ายทอดองค์ความรู้การแบ่งปันประสบการณ์การจัดการสวน และการตลาดการสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงยกระดับมาตรฐานการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนสร้างรายได้ให้กับชุมชนจากการจ้างแรงงานการซื้อปัจจัยการผลิตการสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ในฐานะแหล่งผลิตทุเรียนนนท์คุณภาพเป็นต้นแบบการพัฒนาชุมชนเกษตรกรรมสร้างเอกลักษณ์และความภาคภูมิใจของชุมชนประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน เป็นการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

การรักษาพันธุ์ทุเรียนนนท์ซึ่งเป็นพันธุ์พื้นเมืองการส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพการลดการใช้สารเคมีและเพิ่มการใช้อินทรีย์วัตถุการสร้างระบบนิเวศที่สมดุล

ประโยชน์ด้านสังคมและวัฒนธรรมการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องราวและประวัติศาสตร์ของพันธุ์ทุเรียนนนท์การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้การอบรมและพัฒนาทักษะของเกษตรกรการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่สนใจอาชีพเกษตรกรรม

ประโยชน์ในระดับภูมิภาคและประเทศ ในการเป็นต้นแบบการพัฒนาเป็นแบบอย่างการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่พื้นที่อื่น ๆ และการสร้างนวัตกรรมและการวิจัยพัฒนาต่อยอด

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. เทคโนโลยีการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน โดยใช้ ระบบน้ำหยดและสปริงเกอร์ประหยัดน้ำได้ ๓๐-๕๐% เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการรดน้ำแบบเดิม ลดการสูญเสียน้ำจากการระเหยและการไหลบ่าให้น้ำได้ตรงจุดและสม่ำเสมอ ช่วยลดการใช้น้ำเปลือง มีระบบเก็บกักน้ำฝนและการรีไซเคิลน้ำการจัดการน้ำทำผิวดินเพื่อเติมน้ำใต้ดิน

๒. เทคโนโลยีการจัดการดินและปุ๋ย การปรับปรุงดินปรับปรุงโครงสร้างดินระบบการปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน

๓. ระบบการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) การใช้ชีววิธีสารชีวภัณฑ์ เช่น ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ป้องกันโรคในดินการใช้กับดักและสารชีวภาพใช้สารสกัดจากธรรมชาติ และการฉีดพ่นจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ เพื่อแข่งขันกับเชื้อโรค

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.) การทำกิจกรรมการปลูกทุเรียนนนท์ที่มีคุณภาพและปลอดภัยสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในหลายด้าน

๑. การอนุรักษ์ดินการปลูกทุเรียนด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืนช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รากของต้นทุเรียนจะช่วยยึดเกาะดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนสารเคมีจะช่วยรักษาโครงสร้างและจุลินทรีย์ในดิน

๒. การอนุรักษ์น้ำการปลูกทุเรียนในระบบที่เหมาะสมช่วยควบคุมการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ ใบทุเรียนที่ร่วงหล่นจะช่วยกักเก็บความชื้นในดิน ลดการระเหยของน้ำ และช่วยเติมน้ำใต้ดินผ่านระบบรากที่ลึก

๓. การรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ หากจัดการอย่างเหมาะสม จะสามารถสร้างระบบนิเวศที่สมดุล โดยไม่ใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตอื่นทุเรียนช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์จากอากาศและกักเก็บไว้ในลำต้นและดิน การจัดการสวนทุเรียนแบบผสมผสานสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ ให้ใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนช่วยลดมลพิษในดิน น้ำ และอากาศ ป้องกันการปนเปื้อนที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ข้อมูลพื้นที่ ความเหมาะสม ข้อมูลการปลูกทุเรียนและสายพันธุ์ทุเรียน

ลักษณะทรงกลม ผลค่อนข้างยาวผลเป็นพวงกลม ผิวหนามห่าง แต่มีหนามถี่และยาว หนามมีสีเขียว เมื่อโต

ถิ่นกำเนิดไม่แน่ชัด รู้เพียงแต่จากประวัติความเป็นมาว่า พืชจากภาคเหนือที่ปลูกในภาคเหนือตอนบน ตามลุ่มน้ำโขงและลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำมูล ซึ่งปลูกโดยชาวกูยและชาวกูยที่อพยพมาจากภาคเหนือตอนบน มาปลูกในภาคเหนือตอนบน

ทุเรียนนนท์

เกิดจากเปลือกสีทอง เหลืองดำเมื่อแก่ หนามมีสีเขียวเมื่อสุก เนื้อนุ่มเหนียว มีกลิ่นหอม รสชาติหวานมันกำลังดี

กระดุมนา

แหล่งกำเนิด หนามมีสีเขียวเมื่อสุก เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

เนื้อสีเหลืองเข้ม ผิวหนามหนา รสชาติหวานมัน แต่มีกลิ่นเหม็นคาว

ถิ่นกำเนิดไม่แน่ชัด รู้เพียงแต่จากประวัติความเป็นมาว่า พืชจากภาคเหนือที่ปลูกในภาคเหนือตอนบน ตามลุ่มน้ำโขงและลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำมูล ซึ่งปลูกโดยชาวกูยและชาวกูยที่อพยพมาจากภาคเหนือตอนบน มาปลูกในภาคเหนือตอนบน

ผลยาว หวานเนื้อนุ่ม หนามมีสีเขียวเมื่อสุก เนื้อนุ่มเหนียว มีกลิ่นหอม รสชาติหวานมันกำลังดี

ถิ่นกำเนิดไม่แน่ชัด รู้เพียงแต่จากประวัติความเป็นมาว่า พืชจากภาคเหนือที่ปลูกในภาคเหนือตอนบน ตามลุ่มน้ำโขงและลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำมูล ซึ่งปลูกโดยชาวกูยและชาวกูยที่อพยพมาจากภาคเหนือตอนบน มาปลูกในภาคเหนือตอนบน

(ทุเรียนนนท์)

แหล่งกำเนิด ทางภาคเหนือ เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

แหล่งกำเนิด หนามมีสีเขียวเมื่อสุก เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

ที่มาภาพและข้อมูล : เกษตรกรผู้ปลูก

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี

ที่มาภาพและข้อมูล : เกษตรกรผู้ปลูก

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี

แหล่งกำเนิด ทางภาคเหนือ เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

เกิดจากเมล็ดที่เพาะปลูก แหล่งกำเนิด หนามมีสีเขียวเมื่อสุก เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

(ทุเรียนนนท์)

อยู่ในกลุ่มเดียวกับทุเรียนนนท์ เนื้อนุ่มเหนียว มีกลิ่นหอม รสชาติหวานมันกำลังดี

แหล่งกำเนิด ทางภาคเหนือ เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

เกิดจากเมล็ดที่เพาะปลูก แหล่งกำเนิด หนามมีสีเขียวเมื่อสุก เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

แหล่งกำเนิด หนามมีสีเขียวเมื่อสุก เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

แหล่งกำเนิด ทางภาคเหนือ เนื้อนุ่มเหนียว มีกลิ่นหอม รสชาติหวานมันกำลังดี

ทุเรียนสายพันธุ์เก่าแก่ในภาคเหนือ แหล่งกำเนิด หนามมีสีเขียวเมื่อสุก เนื้อนุ่มเหนียว รสชาติหวานมันกำลังดี

ที่มาภาพและข้อมูล : เกษตรกรผู้ปลูก

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี

ที่มาภาพและข้อมูล : เกษตรกรผู้ปลูก

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี

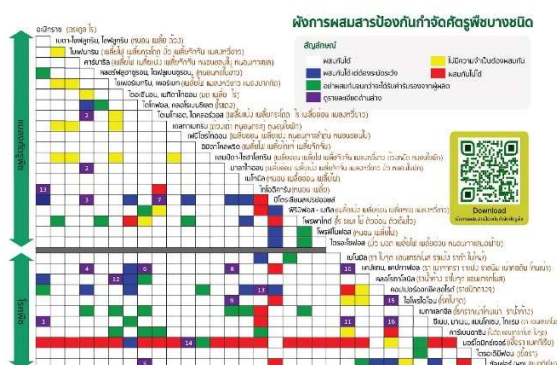
๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษางานและเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ จุดอบรมและศึกษางาน ให้กับเกษตรกร สมาชิกแปลงใหญ่และประชาชนทั่วไป

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญห เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ ร่วมดำเนินการจัดบริการรับเรื่องของศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช

๔.๑.๔การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร
ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางการเกษตร สถานการณ์น้ำ ข้อมูลวิชาการทางการเกษตร เช่น

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกรเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องมีแนวทางที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่:

๑. ช่องทางในการขยายผล ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้โดยตรงการอบรมอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมกลุ่ม และการสัมมนาเพื่อถ่ายทอดความรู้การสาธิต ให้เกษตรกรได้เห็นผลจริง และมีส่วนร่วมในการทดลองปฏิบัติการศึกษาดูงานให้เกษตรกรไปเยี่ยมชมแปลงต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การใช้ผู้นำเกษตรกรและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

๒. ขั้นตอนการรับและปรับใช้ความรู้ เมื่อเกษตรกรมีความมั่นใจมักจะเริ่มต้นด้วยการทดลองในพื้นที่เล็กก่อน นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ และทรัพยากรที่มีรวมกลุ่มกันปฏิบัติเพื่อลดต้นทุน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การขยายผลจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจะสร้างเครือข่ายและเชื่อมโยงกับเกษตรกรในพื้นที่อื่น

๓. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติผลลัพธ์ด้านเศรษฐกิจการเพิ่มขึ้นของผลผลิตจากการใช้เทคนิคการผลิตที่ดีขึ้น ช่วยการลดต้นทุนการผลิตลดการใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงลงได้ ๑๐-๒๐% นอกจากนี้ผลลัพธ์ด้านสิ่งแวดล้อมการปรับปรุงคุณภาพดินดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้นจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์โครงสร้างดินดีขึ้น

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ การเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรร่วมกับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ในการมีส่วนร่วมกับชุมชนการสำรวจความต้องการของชุมชนลงพื้นที่สำรวจปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร เพื่อออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการจัดประชุมเกษตรกรเป็นประจำเพื่อรับฟังปัญหา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และวางแผนการพัฒนาร่วมกันส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรตามความสนใจการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวบรวมและพัฒนาภูมิปัญญาการเกษตรของชุมชนให้เป็นหลักสูตรการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐการประสานกับกรมส่งเสริมการเกษตรร่วมมือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรที่หน่วยงานพัฒนาขึ้นการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานกับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในการขออุดหนุนและการดำเนินโครงการร่วมกันการร่วมมือกับสถานีวิจัยและพัฒนาที่ดินร่วมทำงานในด้านการปรับปรุงบำรุงดินและการจัดการทรัพยากรดินการร่วมงานกับมหาวิทยาลัยร่วมทำวิจัยและพัฒนา เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติสำหรับนิสิต นักศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ รับนักเรียนมาฝึกงาน และใช้ศูนย์เป็นห้องเรียนภาคสนาม และการร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกษตรกรรมให้กับเยาวชน สร้างความรู้และจิตสำนึกรักการเกษตร

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไบบ้าง

บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีความสำคัญและหลากหลาย ได้แก่

๑. การบริหารจัดการการกำหนดนโยบายและทิศทางกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ของศูนย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเกษตรกรและนโยบายภาครัฐประสานงานภายในประสานการทำงานระหว่างคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือและประสิทธิภาพสูงสุด และการติดตามและประเมินผลกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

๒. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน และชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง

๓. การกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้เนื้อหาการฝึกอบรม และกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกรการคัดเลือกเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่นสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของศูนย์ในสายตาของเกษตรกรและสังคมเป็นผู้นำที่ดีเป็นแบบอย่างในการทำงานจริยธรรม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และการสร้างแรงบันดาลใจสร้างแรงบันดาลใจให้คนรอบข้างเห็นคุณค่าของการพัฒนาเกษตรกรและชุมชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ความภาคภูมิใจในการเป็นศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชนนั้นมีความหมายและคุณค่าอย่างยิ่ง ได้แก่ การเป็นแหล่งความรู้ที่เชื่อถือได้การเป็นศูนย์กลางที่เกษตรกรมั่นใจและพึ่งพาในการหาความรู้ เทคโนโลยีใหม่ๆ และการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ทำให้รู้สึกว่าได้ทำหน้าที่ที่สำคัญในการยกระดับภาคเกษตรกรรมการเห็นเกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จริง ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น ต้นทุนลดลง และมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นความสำเร็จที่สร้างความภาคภูมิใจอย่างมากการเป็นจุดเชื่อมโยงเกษตรกรในพื้นที่และต่างพื้นที่ที่สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสร้างกลุ่มความร่วมมือที่เข้มแข็งการได้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญสู่เกษตรกร การทำให้ความรู้ทางวิชาการซับซ้อนกลายเป็นเรื่องเข้าใจง่ายและนำไปใช้ได้จริงการขับเคลื่อนการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ และการสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชนได้รับการยอมรับเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีผู้มาศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ และสามารถขยายผลการดำเนินงานไปยังพื้นที่อื่นการได้เรียนรู้และพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง การได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ และการเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในสังคม และการรวบรวม อนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาการเกษตรของชุมชนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างการเกษตรที่มีเอกลักษณ์และยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- ๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
 ๑. ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
 ๒. สมาชิกสภาเกษตรกร จังหวัดนนทบุรี
 ๓. ประธานชมรมอนุรักษ์พันธุ์ทุเรียนนนท์อำเภอเมืองนนทบุรี
 ๔. อาสาสมัครสาธารณสุข
 - ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
- การเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกทุเรียน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

"เกษตรกรคือศูนย์กลาง ความรู้คือพลัง การพัฒนาคือเป้าหมาย"การทำงานทุกอย่างต้องมุ่งเน้นไปที่เกษตรกรเป็นหลัก โดยใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย(ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน ประกอบด้วย นายสำเริง สุนทรแสงประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) นายเฉลิมศักดิ์ ผมพันธ์ เกษตรอำเภอมืองนนทบุรี เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอมืองนนทบุรี จำนวน ๔ ราย และสมาชิกเกษตรกรที่เข้าร่วม จำนวน ๑๐ ราย
๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการสนทนาแบบกลุ่ม การสัมภาษณ์ การจดบันทึก การถ่ายภาพ
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.